

FOC, FOC

Núria Martí Constans

He buscat una llibreta del nen, una de vella que només tenia un parell de fulls amb ratlles i gargots i alguna lletra mal feta. Els he arrencat de pressa i he començat a escriure això que llegeix, senyoria. Ell no en podrà sospitar res, d'una llibreta bruta i rebregada, amb tapes grogues segades i amb el nom del nen a davant. I a mi, em servirà de descàrrec.

Quan em vaig casar, ara fa nou anys, era l'enveja de les meves amigues: “apa, quina joia que t'enduus, quina patxoca que fa, el teu home”. Era ben plantat i simpàtic, sempre tenia una gràcia per dir. Però va començar a fer la col·lecció. Deia que en aquesta vida s'ha de tenir una afició i que no li agradaven els segells, ni els cromos de futbol, ni els rellotges, ni els cotxes en miniatura, ni les monedes antigues, ni les postals de cinema, ni els soldadets de plom, ni els barrets, ni les sabatetes de porcellana. Que tot això eren menudeses.

Va comprar la vitrina i la va penjar a la paret. Era estreta, feta expressament per guardar ampolles, amb tres

prestatgets llargs i unes portes fines a davant, tota de vidre, que costava Déu i ajuda de netejar i ell no hi volia veure mai ni una ditada. I apa, que s'havia d'omplir. Semblen pixats, li vaig dir, i es va enfadar. Va estar dos dies sencers sense dirigir-me ni una sola paraula. Però donava un cop de puny a la taula si el dinar no estava a la seva hora. Quan li vaig dir que estava embarassada es va estovar i va aturar la col·lecció un temps, just fins que va néixer el nen. Les meves amigues venien a casa a veure la criatura i ell fatxendjava de valent ensenyant-los els pixats. Que si aquesta és refrescant i afruitada, que si aquella altra té un toc de llimona, que si la primera és boníssima, amb un regust suau d'espècies, que si l'última és forta, negra, només per a homes, "ho entens?". Totes ho entenien i totes callaven com jo. I va ser sant tornem-hi de seguida. Rondava poc per casa. I m'enganyava. Que ni l'havia tastada, em deia, i l'alè li feia una fortor que no es podia suportar. Que duia l'ampolla per a la vitrina i ja està, "oi que és bonica?, a veure si hi cabrà, vinga, acostat, coseta, que no m'estimes, bandararra?". Era sentir la remor de la clau a la porta i amagar-me. Me n'anava a l'eixida, feia veure que rentava, que estenia, que endreçava els armaris del cobert, i ell vinga a rondinar i a cridar fort, que l'havia de sentir tot el veïnat: "que no tinc dona o què?, on t'has fotut, coi de femella?". No em deixava viure fins que el tombava la passió de son. Alguns dies encara era com abans, rialler i festiu, i llavors fèiem volar coets, però, tot i això, a mi em semblava que cada mes que passava, cada any que entrava, eren regalats.

La bomba va esclatar el vespre que li vaig dir que l'avi del pis de sobre s'havia queixat. Pobre vell, només em va

comentar que l'escala feia pudor i que —això era més greu— la nit anterior el meu home havia estat furgant el seu pany per entrar. Que ja ho entenia, que li fèiem pena, que al cap i a la fi això és una malaltia, senyora, però que, de tota manera, l'ensurt no li treia ningú, que al barri hi ha molts robatoris i ell ja no tenia força per plantar cara a ningú. S'ho va agafar molt malament. Va deixar el veí com un drap brut i després em va tocar a mi: que a veure si m'havia de creure abans el iaio xacrós que el meu marit, que controlava i sabia què feia, eh?, que si no m'agradava fotria el camp i que ja el trobaria a faltar, ja, que era l'únic que guanyava una reconsagrada pela, que era una mandrosa i una flasca i que bé prou que ho veia que feia temps que el defugia, que potser me n'anava a fer cantonades i que ja n'estava tipa, d'homes, no?, que tenia la casa feta un fàstic i el nen abandonat i que “què t'has pensat, meuca fastigosa”. I llavors la mà. I la galta roent, de foc viu, i el coll tibat i la gola seca i la llengua immòbil i els llavis enganxats i els ulls molls i les cames pesants, d'una tona cada una, i els peus de ciment, i el cap cremant i l'ànima fosa.

De seguida em va demanar perdó. Que ho sentia molt, que no sabia què li havia passat, que no ho tornaria a fer mai més. Jo encara no sabia què havia de fer. Només el mirava. Després, tot el dia el mirava. I si no el veia, l'escoltava. És a l'habitació, seu al menjador, engega la tele, llegeix el diari, que sento els fulls, parla amb la seva mare per telèfon, riu, penja, dorm, ronca, respiro. On podia anar, a veure, on, sense família i sense feina? El nen gairebé no veia el seu pare, però l'adorava perquè, els vespres que arribava serè, quan venia directament del bosc, ell només sabia omplir-se la boca de proeses que el presentaven com

el més decidit i el més audaç de tots els bombers. Se l'asseia a la falda i vinga històries i més històries, el meu rei amb la boca oberta i "més, papa, més, i tu què has fet?, oooh!, els has salvat!, que valent que ets!". Però només estàvem tranquils els dies que hi havia hagut foc, i vaig començar a desitjar que sempre n'hi hagués, de foc.

El matí que vaig agafar el meu fill, vam pujar al cotxe i vam anar cap a les muntanyes tenia un morat a l'ull i duia ulleres fosques. Vaig conduir a poc a poc tot el camí perquè tenia por d'arribar-hi, i quan vaig deixar l'autopista i vaig entrar a la comarcal vaig estar a punt de recular. Però no ho vaig fer. Al cap de poc vaig trobar un camí de sorra que s'endinsava al bosc.

Jo no fumava, no havia fumat mai. Havia comprat els cigarrets dos dies abans lluny de casa i els havia guardat amb les meves calces, al primer calaix de la tauleta de nit, per si algun dia els havia de fer servir. Amb el cotxe aparcats a la vorada, en vaig encendre un. El nen m'anava preguntant què feia, si ja li agradaria, al pare, i jo li deia que necessitava tranquil·litzar-me i que el tabac m'hi ajudava, que no, que no en digués res a ningú i menys al seu pare, que s'enfadaria molt. Amb un gest ràpid, vaig llançar la burilla encesa als rostolls del marge, vaig fer girar la clau i vaig arrencar el vehicle. Quan vaig arribar a casa, al canal vint-i-quatre hores ja parlaven d'un incendi prop de la costa.

De mica en mica, els remordiments anaven desapareixent. El foc cremava, el meu home s'assossegava i no hi havia temporal. Era fàcil de fer i amb cada paquet podia encendre vint boscos. Les autoritats van anunciar que aquell estiu, sec i calorós, estava resultant catastròfic. Consideraven la deixadesa dels conductors la causa dels

desastres ecològics i no semblava pas que busquessin un culpable directe. Això m'animava i, si al principi espaiava les meves intervencions divines, després actuava els cops que calgués, un dissabte, un dilluns, un divendres. I ell només pensava a vèncer l'enemic.

Ara fa temps que no em toca. Ni d'una manera ni de l'altra, i a mi, ja m'està bé. Parla poc i només obre la boca per endrapar. Però encara hi ha nits dolentes, plenes de crits, d'insults i de trencadissa. Jo aguanto el xàfec, i si entre setmana hi ha massa mala maror, el diumenge atio el foc. Confio que Déu i vostè, il·lustríssima, em podran perdonar.

* * *

La mama m'ha dit que no m'hi amoïnés, que no havia estat culpa meva, que què m'havia d'anar a pensar jo que ella amagava una llibreta a la prestatgeria de la meva habitació, però de seguida he vist que havia passat alguna cosa greu, perquè, quan l'has descoberta, la llibreta, i has anat a la cuina amb ella i t'has posat a llegir davant seu, la mama tremolava tota i suava i estava molt blanca, molt blanca, com el meus retoladors d'esborrar. I tu te la miraves d'aquella manera que te la mires a vegades i vinga a cridar: "què t'has pensat, què t'has pensat?, ximpleta", ben vermell de cara, i semblava que els ulls et sortirien del cap i que li faries un blau com els altres cops. I sé que la mama tenia por perquè m'anava fent amb la mà que me n'anés i em deia fluixet: "tanca't a l'habitació, tanca't a l'habitació", mentre tu t'hi acostaves. Però jo no en tenia gens, de por, i volia veure què passava i no m'he mogut del costat de la taula fins que te n'has anat i has fet aquell cop de porta que tu saps fer i que ressona a tota la casa.

La mama escrivia amb una lletra molt petita. Diu que en tindrà prou amb les pàgines en blanc que hi ha al final del llibre de receptes i que tu no t'imaginaràs mai que allà hi pugui haver cap confessió i que no el podràs trobar perquè gairebé no hi entres, a la cuina, tret d'avui. M'ha fet un munt de petons quan has marxat i mirava la llar de foc amb la llibreta groga que hi cremava i de seguida s'ha posat a buscar-ne una altra i no parava de córrer per tota la casa i obria calaixos i armaris i deia baixet: “no m'ha tocat, no m'ha tocat”, i plorava i jurava que, en el fons, eres bon home, i m'ha abraçat i m'ha explicat que de moment s'havien acabat les excursions i que deixaria de fumar: “mira, estripo els cigarrets que queden, veus?”, que ha passat la tempesta i que el vaixell no s'ha enfonsat —burra, no?, perquè avui no ha plogut gens i des d'aquí no es veu el mar—, però que de tota manera potser algun dia s'haurà de tornar a disfressar de dimoni de l'infern, que no l'he vist mai jo, disfressada, la mama, i després no sé què d'un jutge i d'un atenuant, ho dic bé?, i jo no l'he entès de res, papa, però, saps què?, m'he posat a cridar i li he dit que era una fastigosa, que t'havia fet enfadar, que eres un heroi superheroï perquè anaves a apagar molt focs que haurien mort homes i dones i nens i nenes i avis i àvies si ningú no els hagués apagat, i que era lleig escriure coses d'amagat i que fes el favor de trucar-te al mòbil perquè tornessis i que avui no em donava la gana de sopar, que no pensava menjar-me mai més els espinacs ni el peix ni les peres ni les pomes ni els préssecs, que s'ho mengés tot ella, i com que he vist que se n'anava a jeure al llit amb el mocador a la mà i que no ho faria pas, de telefonar-te, doncs ho he fet jo. He fet ben fet, oi, pare?